

Židovská symbolika

Cíle

studenti

- znají vybrané židovské symboly
- uvědomují si význam symboliky pro kulturu

Velikost skupiny

libovolná

Čas

40 minut

Pomůcky

- kopie fotografií židovských symbolů pro každou skupinu
- papír, psací potřeby

Popis / postup

1. Rozdělte studenty do skupin po 4 a každé skupině dejte fotografie symbolů, aniž byste je nějak komentovali.
2. Úkolem jednotlivých skupin bude vymyslet ke každému symbolu vysvětlení. V případě, že některé symboly studenti znají, vysvětlí symbol na základě svých znalostí, v případě, že nikoli, mohou zapojit vlastní fantazii – nechte je vymýšlet příběhy, které se k zobrazeným symbolům pojí, nekladte meze studentské fantazii.
3. Dejte studentům potřebný čas na vypracování úkolu.
4. Skupiny prezentují výsledky své práce a porovnávají je mezi sebou.
5. Sdělte studentům skutečný význam symbolů v kontextu židovského náboženství a kultury.

Židovská symbolika

Hodnocení / reflexe

Nejdříve věnujte pozornost vyhodnocení výsledků práce:

- *Která skupina znala nejvyšší počet symbolů?*
- *Podářilo se některé skupině odhadnout skutečný význam některého ze symbolů, aniž by ho předem znala?*
- *Které z prezentovaných „vymyšlených“ vysvětlení symbolů vám přišlo nejzajímavější / nejzábavnější? Proč?*
- *Který ze skutečných významů vám připadal nejzajímavější / nejzábavnější a proč?*
- *Který ze symbolů vám objasnil dosud neznámý aspekt židovské kultury?*
- *Které významy jsou stejné v kontextu židovské a naší kultury?*

Potom ved'te studenty k obecnějšímu zamyšlení nad židovskými i jinými symboly.

- *Znáte nějaké jiné židovské symboly? Jaké?*
- *Hrají symboly roli v našem životě? Kde se s nimi setkáváme?*
- *Pokuste se vyjmenovat co nejvyšší množství symbolů, se kterými se v životě setkáváte. Co zastupují? Jaký mají význam?*
- *Proč symboly vznikají? Pokuste se to vysvětlit na příkladech.*
- *Co nám symboly mohou prozradit o jiné kultuře?*
- *atp.*

Židovská symbolika

Význam zobrazených symbolů z židovských náhrobků

1) Zvednuté ruce, žehnající ruce kněze (hebrejsky Kohena)

Požehnání, aby tě „Bůh požehnal a podržel, aby na tebe dopadla zář Boží tváře“, v synagoze pronášeno jen ve sváteční dny. V pobožných rodinách rodiče tak žehnají svým dětem každý pátek před šábesem. Na náhrobku žehnající ruce značí, že zde leží Kohen, potomek Arona z Tory, který se stal Nejvyšším knězem. Jména jak Kohn, Kahn, Katz, Kagan jsou odvozena od Kohena.

2) Magen David – Davidova hvězda

Původní symbol šesticípé hvězdy, starověký magický znak, který se objevuje v židovské symbolice společně s pěticípou hvězdou, tzv. Šalamounova pečeť. V Praze se pravděpodobně Magen David stal symbolem Pražské židovské obce po roce 1530. Postupně se rozšířila po celé diaspoře a stala se symbolem židovství. V dnešní době je součástí státního znaku Izraele.

3) Korunka

Symbol Tory, kněžství a královské moci.

V židovské mystice symbolizuje pramen Božího působení. Jedno z mystických božích jmen.

4) Hrozen

Představuje Boží království, Izrael a 12 Jákobových kmenů.

Je znakem budoucího světa a spasení. Říká se, že každý, kdo pojí z hroznů, má zajištěn svůj podíl v budoucím světě. Patří mezi sedm druhů ovoce, kterým se nejlépe daří v Izraeli.

5) Palma

Říká se, že dobrý člověk roste jako palma. Znak plodnosti, životaschopnosti.

Obnova světa, života. Někdy se přirovnává k jeruzalémskému Chrámu a k jeho slávě.

Židovská symbolika

6) Obřízková souprava

Zde leží mohel – ten, který provádí obřízku.

7) Lev

Symbolizuje královskou moc, jedno z nejrozšířenějších zvířat, které se používá v židovském umění.

Často se objevuje jako dekorace synagogálních textilií a dalších rituálních předmětů.

8) Ryba

Většinou značí, že zde je pochován člověk, jehož příjmení je odvozeno od ryby: Karpeles, Fischel, Fischer.

9) Jelen

Jelen symbolizuje milence z Písně Písní, duše běží vstříc k Bohu jako jelínek, znak krásy, symbolizuje jméno: Hirsch z němčiny, Cvi z hebrejštiny.

Židovská symbolika

1

2

3

4

5

6

7

8

9

